

Adviesraad voor Personen met een Handicap

Plenaire zitting van woensdag 12 februari 2020 van 18u00 uur tot 20u00

Aanwezig : Dhr. Khalid Zian, schepen van gelijke kansen ; Mevr. Faouzia Hariche, schepen van openbaar onderwijs; Dhr. Nicolas Gheude, medewerker van de heer Zian; Dhr. Matteo Laineri, medewerker van Mevr. Faouzia Hariche; Dhr. Sébastien Schetgen, Inspecteur Gezondheid en Sport voor het departement van openbaar onderwijs ; Mevr. Camille Herve, Coördinator van gepersonaliseerde ondersteuningstrajecten in de scholen van de Stad; Mevr. Rose-Marie Montini (Les amis de Benjamin) ; Dhr. Vincent Carrière (OCMW) ; Dhr. Charly Douglas ; Mevr. Nadia Hadad (ENIL) ; Mevr. Alexandra Todeanca (Le 8ème Jour) ; Mr Jacques Petit (PMR Belgique) ; Dhr. Sven Verelst ; Mevr. Edith de Ryckel (Les amis des aveugles et malvoyants).

Verontschuldigd: Dhr. Bienvenu Mputu-Boyelo (Handicongo) ; Dhr. Nino Peeters (Passes le message à ton voisin) ; Dhr. Samir El Bidadi (6e sens) ; Mevr. Valérie Neysens (FFSB) ; Mevr. Tanya Weyn (ADO-Icarus) ; Mevr. Fabienne Feyaerts (FNPH) ; Mevr. Catherine Zekas (Le 8ème jour) ; Mevr. Frédérique de Jonghe (FNPH) ; Mevr. Anne-Sophie Reuzeau (Œuvre National des Aveugles) ; Dhr. Karim Mourad ; Mevr. Christiane de Busschère ; Dhr. Jacques Dekoster; Dhr. Eric de Velder (adviesraad Etterbeek) ; Dhr. Jean-Marc Hollants (adviesraad Ukkel) ; Mevr. Alexandra Daoust ; Mevr. Dahlia Ameluan (Braille Liga) ; Dhr. Miguel Gerez (AMT-concept) ; Dhr. Jean Depasse ; Mevr. Agnès Pieck (Blindenzorg licht en liefde) ; Dhr. Michel Cormond (Alteo) ; Mr. Drozd David.

Secretariaat: Mevr Elisabeth Hautier en Mevr Barbara de witte voor de Cel Gelijke Kansen.

1. Goedkeuring van het rapport van de zitting van 11 December 2019

De heer Petit vroeg om het onderzoeksrapport dat in 2015 door de vzw AMT Concept op verzoek van de stad werd opgesteld te kunnen herzien. 19 gebouwen van de Stad Brussel werden toen onderzocht op mate van toegankelijkheid. Voor elke site werden tevens redelijke aanpassingen opgesteld en gerangschikt volgens complexiteit. Het rapport zal als vertrekpunt dienen om dit jaar een nieuwe stand van zaken uit te voeren (zie verslag van de plenaire zitting van 11/12/2019 - punt 2). Het onderzoeksrapport zal samen met het verslag van de vergadering verstuurd worden aan de leden van de adviesraad.

Mevrouw Hadad vroeg wat de bevindingen waren van de enquête die eind 2019 werd voorgelegd aan de leden van de adviesraad. Zij wordt uitgenodigd om het verslag van de vergadering van 11/12/2019 te lezen, waarin de resultaten van de enquête in punt 4 worden samengevat.

Het verslag wordt verder goedgekeurd.

STAD VAN BRUSSEL • STAD BRUSSEL

Organisatie afdeling • Departement Organisatie

Cellen Gelijke kansen • Cel Gelijke Kansen

Boulevard Anspach 6, 1000 Brussel Anspachlaan 6, 1000 Brussel

T. 02 279 2150 – egalitedeschances@brucity.be – gelijkekansen@brucity.be

www.bruxelles.be • www.brussel.be

2. Inclusie van kinderen met een handicap in de scholen van de Stad

Mevrouw Hariche, schepen van openbaar onderwijs, deed ons het genoegen om een overzicht te geven van alle maatregelen die zijn genomen inzake de inclusie van kinderen met een handicap in de Franstalige scholen van de Stad. Zij herinnerde de adviesraad eraan dat inclusie al lang een prioriteit is binnen de diensten van het openbaar onderwijs, ook voordat het decreet "Redelijke aanpassingen" van 7 december 2017 reguliere onderwijsinstellingen oplegde om redelijke aanpassingen voor de leerling met speciale behoeften te voorzien, op voorwaarde dat de situatie van de leerling het niet essentieel maakte om in het gespecialiseerd onderwijs opgevangen te worden. Hoewel de aanvragen destijds sterk afhingen van bevoorrechte banden van de ouders met de schoolstructuren in kwestie, bood dit reeds een kans aan het onderwijspersoneel om een zekere ervaring op te doen. De aanpak is nu veel gestructureerder en wordt gesteund door een sterke politieke wil die zich vertaalt op verschillende niveaus van de beleidsagenda 2018-2024 (<https://www.brussel.be/algemeen-beleidsprogramma-2018-2024>).

Verschuillende vooruitgangen werden aangekaart door de schepen, met inbegrip van de oprichting van afdeling voor aangepaste begeleiding in de Robert Dubois school om kinderen met schoolfobieën op te vangen; verschuillende positieve ervaringen betreffende de inclusie van kinderen met specifieke behoeften type 8 in 4 scholen van de Stad; de oprichting van geïndividualiseerde leersystemen in het Diderot Instituut en de organisatie van vormingen en seminaries voor toekomstige leerkrachten in de Hogeschool Francisco Ferrer.

Om al deze ontwikkelingen in het veld beter te ondersteunen, werd in 2019 een nieuwe coördinatiefunctie voor gepersonaliseerde ondersteuningstrajecten in het leven geroepen. Camille Herve, neuropsychologe en logopediste, bekleedt de functie sinds september 2019 en ondersteunt sinds haar indiensttreding de onderwijsteams in de begeleiding van kinderen met specifieke behoeften. Mevrouw Herve, die eveneens aanwezig was op de plenaire vergadering, heeft enkele concrete ervaringen met de aanwezigen gedeeld. Zij zal tevens als missie het ontwikkelen van hulpmiddelen en opleidingen hebben alsook het opstellen van en een documentatiecentrum voor het onderwijspersoneel om het zoeken naar informatie over verschuillende soorten handicaps, begeleidingstrajecten, enz. te vergemakkelijken. Dit documentatiecentrum zal verder bouwen op een database dat reeds door het *Comité voor de integratie van personen met een handicap* werd samengesteld: deze database, welke in 2019 trouwens reeds werd bijgewerkt, is een niet exhaustieve lijst van verschuillende types handicap met een klinische beschrijving, de daaruit voortvloeiende behandelingen, de gevolgen binnen de schoolomgeving, praktisch advies voor leerkrachten en de contactgegevens van verenigingen die expertise op dit gebied aanbieden.

Ook de samenwerking die bestaat binnen de diensten van openbaar onderwijs en scholen met lokale verenigingen voor mensen met een handicap, waaronder de vzw Nos Pilifs, de vzw Le troisième oeil en de vzw le 6ème sens, werd nogmaals onderlijnd.

De heer Douglas herinnerde de aanwezigen eraan dat er in Gent jaarlijks een beurs plaatsvindt welke de laatste innovaties inzake hulpmiddelen voor personen met een handicap tentoonstelt. ¹ De "REVA" beurs heeft een meer internationale tegenhanger in Düsseldorf, "REHACARE", ² die ook de moeite waard is om te ontdekken.

¹ <https://reva.be/>

² <https://www.rehacare.com/>

Mevrouw Montini herinnerde ons eraan dat er computerhulpmiddelen en -programma's bestaan om de communicatie met kinderen met autisme (en andere kinderen met speciale behoeften) te vergemakkelijken met behulp van vereenvoudigde spraakherkennings-technologieën enz. Het is van essentieel belang dat het onderwijspersoneel kennis maakt met deze instrumenten en technologieën. Het zou bijvoorbeeld interessant zijn om een uitleenplatform te ontwikkelen om deze tools ter beschikking te stellen van leerkrachten, opvoeders,... maar ook aan ouders om deze te testen alvorens er persoonlijk in te investeren. Er werd tevens gessugereerd om informatiemateriaal te ontwikkelen voor ouders om hen aan te bieden op het moment dat de diagnose van hun kind wordt gesteld. Zulke tools bestaan in scholen reeds voor leerkrachten, maar niet voor de ouders.

Mevrouw Hadad benadrukte ook het belang van het verstrekken van persoonlijke assistenten voor sommige kinderen. Dit zal des te belangrijker worden naarmate de gespecialiseerde instellingen de deuren zullen sluiten en nog meer naar inclusie gestreefd zal worden. Mevrouw Montini nuanceerde dit punt graag: er moet een juiste balans gevonden worden zodat de inclusie van het kind niet in gevaar wordt gebracht door een gepersonaliseerde aanpak die het kind isoleert.

Er werd tevens gewezen op het feit dat een aangepaste begeleiding reeds op jonge leeftijd noodzakelijk kan zijn: ook het personeel van kinderdagverblijven, in de huizen voor het kind, in de speelpleinen en andere diensten voor jonge kinderen moet gesensibiliseerd en opgeleid worden. Ervaringen van uitwisselingen van (toekomstige) leerkrachten en onderwijspersoneel van reguliere scholen in gespecialiseerde diensten, kunnen een goedkope en zeer lonende oplossing bieden om kennis te verspreiden (positieve ervaring vooral bij OCMW's).

3. Varia

- Toegankelijkheid van de winkels in de Nieuwstraat: De heer Petit benadrukt dat verschillende winkels in de Nieuwstraat nog steeds ontoegankelijk zijn sinds de herinrichting van de straat. De heer Douglas stelt voor om na te denken over de mogelijkheid om handelaars op te leggen de toegankelijkheid van hun panden te verbeteren telkens zij belangrijke verbouwingen voorzien: het verkrijgen van een bouwvergunning zou an geconditioneerd moeten worden door een minimum aantal criteria inzake redelijke aanpassingen.
- Mevrouw Hadad deed beroep op de aanwezige verenigingen om twee jongeren met een handicap en buitenlandse afkomst te identificeren om via de ENIL-vereniging deel te nemen aan een uitwisselings- en opleidingsprogramma. Meer details zullen door Mevrouw Hadad naar de Cel Gelijke Kansen gestuurd en van daaruit verder gedeeld worden.
- De heer Verelst herhaalt de noodzaak om technologische ondersteuning en een ondersteunende dienst binnen de openbare diensten van de Stad aan te bienden om de autonomie van burgers met een handicap te versterken of deze beter te ondersteunen. Het actieplan "Handicap, inclusie en universele toegankelijkheid" van de Stad heeft in dit verband al verschillende doelen vooropgesteld. De evaluatie van het actieplan in het najaar van 2020 zal toelaten om de engagementen van de Stad op dit vlak eventueel bij te werken. Het creëren van een "Handicontact-functie" bij de Stad zal alvast de passende ondersteuning kunnen bieden.